

ZA UČENIKE KOJI KREĆU U SREDNJE ŠKOLE

dva izborna gimnazijalce

IZBORNI PROGRAMI

1. i 2. razred gimnazije

(šest programa, dva časa nedeljno)

1. JEZIK, MEDIJI I KOMUNIKACIJA

Učenje kreiranja informacija, razumevanja pročitanog, podsticanje saradnje, komunikacije, rešavanja problema.

2. POJEDINAC, GRUPA, DRUŠTVO

Upoznavanje sa ljudskim pravima i institucijama, osposobljavanje za kritičko mišljenje, društvenu odgovornost.

3. ZDRAVLJE I SPORT

Prepoznavanje značaja telesnog vežbanja, odgovorno ponašanje prema zdravlju.

4. OBRAZOVANJE ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Prepoznavanje ekonomskih, ekoloških i socijalnih problema društva, pronalaženje rešenja, razvoj kompetencija za odgovorno učešće u demokratskom društvu.

5. PRIMENJENE NAUKE

Osposobljavanje za razumevanje i primenu znanja, zakonitosti i principa fizike, biologije i hemije u svakodnevnom životu.

6. UMETNOST I DIZAJN

Razvijanje kreativnosti, inteligencije, razvijanje estetike i kompetencije za preduzimljivost i orijentaciju ka preduzetništvu.

3. i 4. razred

(devet programa, dva časa nedeljno)

1. Obrazovanje za održiv razvoj

2. Umetnost i dizajn

3. Primenjene nauke 1 - za usmerenje ka medicinskim naukama

4. Primenjene nauke 2 - za usmerenje ka tehničkim naukama

5. Osnovi geopolitike

6. Ekonomija i biznis

7. Religije i civilizacija

8. Metodologija naučnog istraživanja

9. Savremene tehnologije

KADA ĐACI ZAVRŠE IZBORNE PROGRAME ZA 1. I 2. RAZRED, BIRAĆE NOVE KOJE ĆE UČITI U 3. I 4. GODINI

za razumevanje i primenu znanja iz fizike, biologije i hemije u svakodnevnom životu. Ljubitelji likovnog, srpskog, muzičkog i istorije mogli bi da izaberu program „umetnost i dizajn“.

– Od ovih šest programa škole će, u skladu sa iskazanim interesovanjima učenika i kadrovskim potencijalima, izabrati četiri programa koja će činiti listu izbornih programa škole. Učenici će od ta četiri birati dva koja će učiti tokom prvog razreda. U drugom razredu mogu da nastave iste predmete, a mogu i da izaberu dva nova programa – kaže Stojanovića. Ona objašnjava da je reč o programima koji su spoj više predmeta i koji su kreirani tako da doprinesu razvoju veština neophodnih za ži-

vot i rad u 21. veku. Kada završe drugu godinu, učenici će birati nove programe koje će učiti u 3. i 4. razredu. Tada će imati nove opcije: „obrazovanje za održivi razvoj“, „umetnost i dizajn“, „primenjene nauke“ 1 – usmerene ka medicinskim naukama, primenjene nauke 2 – usmerene ka teh-

ničkim naukama, „osnovi geopolitike“, „ekonomija i biznis“, „religija i civilizacija“, „metodologija naučnog istraživanja“ i „savremene tehnologije“.

Novine bi od septembra trebalo da budu uvedene za učenike prvog razreda, a u naredne tri godine i za drugi, treći i četvrti razred. ■

da zaposli čoveka jer je Rom

Kako se objašnjava, zdravstvena ustanova u toku postupka nije ponudila činjenice i dokaze kojima bi dokazala da je razmatrala prijavu podnosioca pritužbe, kao i dodatnu dokumentaciju priloženu u skladu sa javnim oglasima za prijem

u radni odnos i da on nije primljen zbog objektivnih razloga koji nisu u vezi sa njegovom nacionalnom pripadnošću.

Poverenica navodi da je imajući u vidu navedene činjenice i izvedene dokaze, kao i predrasude koje

postoje, donela mišljenje da je Opšta bolnica „Dr Laza K. Lazarević“ Šabac u postupku zapošljavanja diskriminirala kandidata na osnovu njegovog ličnog svojstva – pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini. **Tanjug** ■

BORBA PROTIV KANCERA IZAZVANOG HUMANIM PAPILOMA VIRUSOM

Zaraženo 70 odsto mladih, stiže vakcina

Srbija bi do kraja godine trebalo da uvede besplatnu vakcinu protiv humanog papiloma virusa, što je veoma važna novina, s obzirom na to da je čak 70 odsto mladih od 19 do 23 godine zaraženo ovim virusom koji izaziva kancer.

Doktor Goran Malenković, specijalista ginekologije i akušerstva, i subspecijalista onkologije, objašnjava za „Blic“ da je ova vakcina važno oružje u borbi protiv raka, pre svega grlića materice, potom raka penisa, anusa, grla i jezika.

– HPV vakcina je najefikasnija kada se primeni u mladoj životnoj dobi. Najbolje je da ugrožena populacija bude vakcinisana pre izlaganja virusu, što znači pre započinjanja seksualne aktivnosti. Studije su dokazale efikasnost devetovalentne HPV vakcine od 83 odsto u sprečavanju širenja infekcije kod žena koje nikada nisu došle u dodir sa

virusom, ali 53 odsto kod onih koje su prethodno imale kontakt sa njim. Istraživači su otkrili da je u oblastima sa visokom stopom imunizacije, kao što je Australija, gde je vakcina predviđena za sve dvanaestogodišnjake – i devojčice i dečake – stopa bolesti izazvanih HPV-om znatno pala – objašnjava dr Malenković.

Imunizacija u Srbiji bi trebalo da bude polno neutralna, odnosno da se njom obuhvate i devojčice i dečaci od 12 godina. Glavni cilj HPV imunizacije je da se spreči infekcija humanim papiloma virusom, koji dovodi do raka grlića materice.

– Veliki obuhvat imunizacije mogao bi da dovede do globalne eliminacije raka grlića materice i drugih bolesti povezanih sa HPV-om do 2050. godine. Dovoljne su tri doze u kratkom razmaku, a očekivani efekat je da imunitet na HPV virus traje doživotno – ističe naš sagovornik.

On kaže da je vakcina protiv HPV infekcije bezbedna preventivna mera – dostupna

u 130 zemalja sveta, 19 zemalja Evropske unije. Primenjuje se 12 godina, do sada je dato više od 190 miliona doza i nije bilo neželjenih nuspojava, a velikim brojem života je sačuvan kao direktna posledica vakcinacije.

– Poslednje istraživanje Ministarstva zdravlja pokazalo je da je svaki četvrti seksualno aktivni građanin Srbije zaražen polno prenosivim humanim papiloma virusom. Posebno je opasno što infekcija često mesecima ne daje nikakve simptome, a za to vreme zaražena osoba može nesvesno da ga prenosi seksualnim odnosom – kaže doktor. **Ana Đokić** ■

NA TRŽIŠTU DOSTUPNE TRI VAKCINE

– Postoji više od 100 tipova humanog papiloma virusa, od kojih njih 40 može zaraziti genitalno područje. HPV virus je uzrok oko 97 odsto raka grlića materice. Na tržištu su trenutno dostupne bivalentna vakcina – cervariks, četverovalentna – gardasil, kao i nova, devetovalentna vakcina – gardasil 9. Najnovija vakcina je odobrena u februaru 2015. i efikasna je protiv HPV tipova 16, 18, 6 i 11, kao i protiv pet dodatnih tipova, izazivača raka: HPV 31, 33, 45, 52 i 58 – objašnjava dr Malenković.

KOMERCIJALNA BANKA

Dobitak u 2017. godini 61 milion evra

Komercijalna banka je u 2017. postavila pozitivne trendove u poslovanju i zabeležila, na kraju godine, dobitak pre oporezivanja u iznosu od sedam milijardi i 187 miliona dinara, odnosno oko 61 milion evra. Usvojenim biznis planom je planirano da se ovako pozitivni trendovi u poslovanju Komercijalne banke nastave i ove godine.

Kada je u pitanju stabilnost poslovanja, Banku trenutno karakteriše natprosečna likvidnost i kapitalizovanost. U prilog tome govori i pokazatelj adekvatnosti kapitala koji iznosi 27,9 procenata, značajno iznad regulatornog limita koji propisuje NBS.

Komercijalna banka je po visini devizne štednje dugogodišnji lider na srpskom finansijskom tržištu, a nivo štednje u Banci je više od 1,6 milijardi evra, što jasno govori o poverenju gra-

đana Srbije u Komercijalnu banku.

Po nivou bilansne aktive, prema podacima NBS, Komercijalna banka zauzima oko 11 odsto bankarskog tržišta. **191508/2/2018** ■